

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. д-р Емил Георгиев Ковачев, д.м.н.

Управител СБАГАЛ - Варна

Ръководител Катедра Акушерство и гинекология при МУ - Варна

Относно дисертационен труд за присъждане на научно-образователна степен „Доктор“, научна специалност Акушерство и гинекология (03.01.45), Катедра Акушерство и гинекология, Медицински университет – Варна.

Тема на дисертационния труд: **„Диагностични подходи и клинично поведение при хидронефроза по време на бременност“**

Автор на дисертационния труд – **Д-р Златка Георгиева Димитрова - Сандулова**

Научни ръководители: Доц. д-р Кремен Цветков, д.м. и доц. д-р Тошо Ганев, д.м.

Представеният за защита дисертационен труд съдържа общо 135 стандартни страници и е онагледен с 41 таблици и 24 фигури.

Библиографската справка съдържа 286 литературни източници, от които 17 на кирилица и 269 на латиница.

Актуалност на проблема

В своя дисертационен труд д-р Димитрова разглежда съвременен проблем с медико-социално значение. Хидронефрозата при бременни жени, която също се нарича гестационна хидронефроза и се свързва често с инфекция на пикочните пътища. Смята се, че около 90% от бременните жени страдат от някаква форма на хидронефроза. С увеличаването на честотата на хроничните бъбречни

заболявания и тенденцията жените да планират и забременяват в по-напреднала възраст, контролът на бъбречната болест по време на бременност става все по-честа причина за визити при нефролог, уролог и акушер-гинеколог. Жените с бъбречни нарушения и бременност са изправени пред няколко предизвикателства, поради повишените физиологични изисквания към бъбреците и риска от прогресия на заболяването, потенциалната тератогенност на лекарствата и увеличавения риск от усложнения като прееклампсия и преждевременно раждане. Предизвикателствата, породени от основния болестен процес по време на бременност, изискват интердисциплинарен екип, който да гарантира добри резултати за майката и плода.

Прегледът на литературния обзор ясно показва, че дисертантът е проучил задълбочено разнообразни съвременни литературни източници. Обзорът притежава добра познавателна стойност.

Целта на проучването е да се съпоставят диагностичните подходи и да се проучи клиничното поведение при бременни с хидронефроза в първата и втората половина от бременността.

Задачите на дисертационния труд са ясно формулирани и са 7 на брой:

1. Да се проучи българската и чуждестранната литература за съвременните тенденции в диагностично-лечебното поведение при хидронефроза по време на бременност.
2. Да се извърши проспективен и ретроспективен анализ на група пациенти със симптоматична хидронефроза, диагностицирани и лекувани в Отделение по Патологична бременност в СБАГАЛ „Проф. Д-р Д.Стаматов“ гр. Варна и Урологична клиника към МБАЛ „Св. Анна“ гр. Варна за периода 2019–2021 г. с цел създаване на актуален комплексен

диагностично-терапевтичен алгоритъм.

3. Да се оцени ефективността на използваните диагностични методи в практиката на акушер-гинеколозите и уролозите през първата половина на бременността
4. Да се изясни ефективността на използваните диагностични методи в практиката на акушер-гинеколозите и уролозите през втората половина на бременността
5. Да се уточнят показанията, използваните методи на лечение и усложненията през първата половина от бременността
6. Да се систематизират показанията, използваните методи на лечение и усложненията през втората половина от бременността
7. Да се състави и предложи алгоритъм за поведение при хидронефроза по време на бременност.

Материал и методи

За изпълнение на целта и задачите на дисертационния труд е направено ретроспективно и проспективно клинично проучване за периода от 2019г. до 2021г. Изследването обхваща 184 бременни пациентки с данни за симптоматична хидронефроза, хоспитализирани в отделение „Паталогия на бременността“ към СБАГАЛ „Проф. д-р Д. Стаматов“ – Варна и клиника „Урология“ към МБАЛ „Св. Анна“ – Варна. Данните са събрани чрез наличната дигитална база данни, епикризи, истории на заболяването и оперативни журнали.

За изпълнение на поставените задачи д-р Димитрова е използвала следните методи:

- Статистически методи
- Демографски характеристики

- Диагностични методи – анамнеза, физикален статус, лабораторни изследвания, микробиологични изследвания
- Методи за образна диагностика
- Терапевтични методи – консервативно и оперативно лечение
- Анкетна карта за оценка на субективната симптоматика

Собствени резултати и обсъждане

Скринингът и проследяването на бременността за обструкции на горните пикочни пътища е препоръчителен между 12-22 г.с. с оглед намаляване честотата на усложненията както на хидронефрозата, така и на бременността. Симптоматичните хидронефрози трябва да се лекуват в спешен порядък, като при навременно започнало лечение в над 85% от бременните жени, състоянието се повлиява успешно по консервативен път. В диагностичен план освен клиничните данни, важни са резултатите от лабораторните изследвания - ПКК, CRP и азотните тела, в комбинация с УЗД са основен ориентир за избор на съответният метод за лечение. При консервативното лечение най-често се налага използването на аналгетици и антибиотици, съчетано с токолиза/спазмолиза, като има по-голяма успеваемост при пациентки диагностицирани с едностранна хидронефроза. При оперативното лечение, метод на избор е ретроградното уретрално стентирание, което по-често се прилага във втората половина на бременността и двустранни симптоматично хидронефрози.

Оценка на изводи и приноси

В своята разработка д-р Димитрова, формулира 9 извода и 7 приноса, като искам да акцентуирам върху приносите с оригинален характер, а именно:

1. За първи път в България се проучва и анализира симптоматичната хидронефроза при бременни жени.
2. Разработен е оригинален диагностично-лечебен алгоритъм при бременни с хидронефроза с възможност за широко приложение в медицинската практика.

Критични бележки и съвети

Д-р Димитрова се е съобразила с всички предварително направени критични бележки и коректно е отбелязал в библиографския списък и някои български разработки в тази насока.

Учебно-преподавателска дейност

Родена е на 20.01.1982г. в гр.Стара Загора. Завършва средното си образование в ПМГ „Гео Милев“ гр.Стара Загора през 2000г. Висшето си образование по медицина завършва през 2007г.в Медицински университет „Проф.д-р П.Стоянов“ Варна. Започва работа през 2007г., като лекар ординатор в ЦСМП гр.Стара Загора. Притежава специалност по Акушерство и гинекология от 2017 г. От 2016 до настоящия момент работи в СБАГАЛ „Проф. Др Д. Стаматов“ Варна, отделение по Патологична бременност. През 2017г., след конкурс е избрана за асистент към катедрата по Акушерство и гинекология. Д-р Димитрова преминава допълнителни квалификационни курсове в областта на: абдоминална ехография, колпоскопия и деструктивно лечение на преканцерозите на маточната шийка, ултразвукова диагностика в акушеро-гинекологичната практика и феталната морфология. Автор е на доклади и публикации свързани с дисертационната тема. Членува в : БЛС, БДАГ, ISUOG

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
"Проф. д-р Параскев Стоянов"

Ул. "Марин Дринов" 55, Варна 9002, България
Тел. : 052/65 00 57, Факс: 052/65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY - VARNA
"Prof. Dr. Paraskev Stoianov"

55, Marin Drinov Str., 9002 Varna, Bulgaria
Tel. : + 359 52/ 65 00 57, Fax: + 359 52/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

Заклучение

Представеният дисертационен труд на д-р Димитрова „**Диагностични подходи и клинично поведение при хидронефроза по време на бременност**“ е актуален и отговаря на общоприетите критерии. Позволявам си да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ по научна специалност „Акушерство и гинекология“ на д-р Златка Димитрова-Сандулова, според Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна.

Дата: 18.08.2022г.

Проф. д-р Е. Ковачев, д.м.н.